

Tarihçe

İlimiz çok eski bir yerleşme merkezidir. Bölgenin ilk yerleşme noktası şimdiki yerin 6 km kuzeyindeki Dorylaion'dur. Tarihinin çok eski olmasından dolayı da Eskişehir adı verilmiştir. Yapılan arkeolojik çalışmalar sonucu çıkan eserlerin verdiği bilgilerden, Eskişehir ve yöresinin, M.Ö. 3000 yıllarına kadar varan, eski bir yerleşim yeri olduğu anlaşılmaktadır.

Anadolu'da M.Ö. 2000 yılında hüküm süren Hititler devrinde de Eskişehir'in önemi ve yeri dolayısıyla etilik (Beylik) olduğu görülmektedir. M.Ö. 1200 yılından sonra Frigler Anadolu'ya girmiş ve Eskişehir bir Frig şehri olarak Dorylaion adı ile kurulmuştur.

Friglerden sonra şehir Lidyalılar'ın, M.Ö. 546 yılında da Persler'in hakimiyetine girmiştir. M.Ö. 334 yılında İskender'in eline geçen Eskişehir, İskender'in ölüm tarihi olan M.Ö. 323 yılına kadar Hellenizm dönemini yaşamıştır. Grekler'in, Anadolu'ya bu devirde, kitleler halinde gelip yerleştikleri, tarihi belgelerden anlaşılmıştır.

M.Ö. 190 yılında Romalılar'ın eline geçen Eskişehir, Roma'nın M.S. 395'te ikiye bölünmesine kadar Roma İmparatorluğu'nun, sonra da Bizanslılar'ın idaresinde kalmıştır. Büyük Selçuklu İmparatorluğu zamanında doğudan gelen bir çok Türk boyları, Bizanslılar'ın zayıflığından da istifade ederek Doğu Anadolu'ya yerleşmeye başladılar. Selçuklu Hükümdarı Alparslan'ın 1071'de Malazgirt Savaşı'nı kazanmasından sonra Türklere bütün Anadolu kapıları açıldı. Süratle ilerleyen Türk orduları 1074'de Eskişehir'i aldılar. Bundan sonra Eskişehir, doğudan devamlı gelen boylar için bir yerleşme noktası oldu.

Eskişehir, Anadolu Selçuklular ile Haçlılar arasında yapılan kanlı savaşlara sahne olmuştur. Eskişehir Anadolu Selçuklularının kuruluşundan yıkılışına kadar bir Selçuklu şehri olarak kaldığı halde, bu savaşlar nedeniyle fazla Selçuklu eseri yapılamamıştır. Anadolu Selçuklularının tarihi eserleri, o devirde uzun süre uç beyliğinin merkezi olan Sivrihisar'da görülür.

Osmanlı Devleti'nin Kurucusu Osman Bey, 1284 yılında Anadolu Selçuklu Sultanı Mesut tarafından gönderilen fermanla aşiret reisliğinden çıkarak uç beyi olmuştur. Osman Bey, uç beyi olduktan sonra, gün geçtikçe kuvvetlenmiş ve 1289 yılında hakimiyet sahasına Eskişehir ve İnönü'yü de katmıştır. Osmanlıların ilk zamanlarında, devletin kuruluş merkezlerinden birisi olması sebebiyle Eskişehir'e yakın ilgi gösterilmişse de duraklama ve geri-leme devirlerinde pek ilgi gösterilememiştir. Bu nedenle Eskişehir, yakın zamana kadar gelişmemiştir. Şehir, ancak 1877-1878 Osmanlı- Rus Harbi'nden sonra muhacirlerle beraber kalabalıklaşmaya başlamış ve gelişmiştir. Eskişehir'in asıl gelişmesi demiryolunun işletmeye açılmasından sonra olmuştur.

Bugün Türkiye'nin sayılı merkezlerinden olan Eskişehir, Fatih'in ilk zamanlarına kadar Ankara Beyliği'ne bağlı olarak kalmıştır. 1451 yılından sonra Kütahya'nın Beylerbeylik haline gelmesi üzerine Anadolu İdari Teşkilatı'nda değişiklik olmuş; bu arada Ankara'ya bağlı bulunan Eskişehir, Kütahya Beylerbeyliği'ne bağlanmıştır. 1841 yılından sonra değişen idari taksimatta Eskişehir, merkezi Bursa olan Hüdavendigar Eyaleti'ne bağlanmış ve 1923 yılına kadar kaymakamlıkla idare edilmiştir.

Eskişehir

2013 Türk Dünyası
Kültür Başkenti

21 Ekim 2011 tarihinde Kazakistan'ın Almatı şehrinde düzenlenen Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi 1. Zirve Bildirisinde Eskişehir'in Türk Dünyası Kültür Başkenti olması kararlaştırılmıştır.

Bu nedenle 6303 sayılı Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Hakkında Kanun ve 2012/3432 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı mucibince Eskişehir'i 2013 yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti

faaliyetlerini yürütmek üzere Yönetim Kurulu Bakanlığını Eskişehir Valisi Güngör Azim TUNA'nın yürüttüğü Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı kurulmuştur.

Kültür Başkentliği kapsamında hayata geçirilen projelerle; Türk dünyasında yaşayanların birbirlerini daha iyi ve daha doğru tanımaları, Türk dünyası kültür mirasının korunması, çeşitlendirip zenginleştirilmesi, uluslararası kabul ve takdir derecesinin yükseltilmesi, gelecek nesillere aktarmalarını temin edecek kapasite ve kabiliyetin oluşturulması ve bu yolla da Eskişehir'in Türkiye'de, Eskişehir ve Türkiye'nin Türk dünyasında, Türk kültür mirasının dünyada tanıtılması amaçlanmıştır.

Kültür Bakanlığı kapsamında yürütülen etkinlikler 21 Mart 2013 tarihinde Nevruz bayramında Başbakanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın teşrifleriyle gerçekleştirilen açılış töreniyle başlamış ve bugüne kadar 400 ün üzerinde etkinlik gerçekleştirilmiştir.

Yapılan etkinliklerle sadece kültür, sanat, spor, bilim ve sosyal nitelikli çalışmalarla yetinilmemiş gelecek nesillere kalıcı eserler bırakılması içinde özen gösterilmiştir. Bu kapsamda 45 adet basılı yayın gerçekleştirilmiş, 5 adet belgesel yaptırılmış, 2 sinema filmine destek verilmiş ve 42 adet taşınmazın yenileme ve yenileme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bunların yanı sıra Eskişehir'e önemli katkılarda bulunacak; Bilim Kültür ve Sanat Merkezi ve birçok ilçemizde Kültür Evleri yapımı gerçekleştirilmiştir.

Yapılan çalışmaların bazıları aşağıdadır.

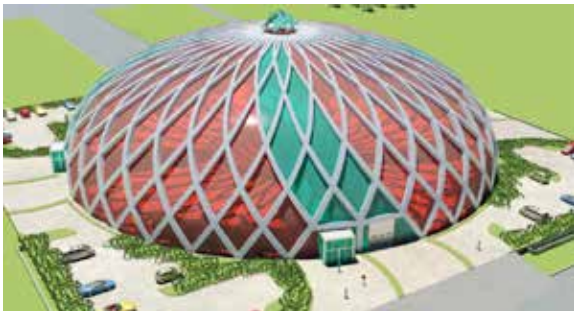
1. 10.000 Kardeş El Ele Projesi

Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti etkinlikleri kapsamında "10.000 Kardeş El Ele Projesi"yle yaklaşık 10.000 ortaöğretim öğrencisi Türk dünyası ülkelerine gönderilmiş ve yaklaşık 3.000 öğrenci de bu ülkelerden Eskişehir'e getirilerek Eskişehir'in Türk Dünyasında tanıtımı ve kardeş topluluklar arasındaki bağların güçlendirilmesine katkıda bulunulmuştur. (FOTO)

2. Türkvizyon Şarkı Yarışması

Türk Dünyasının ilk ve tek şarkı yarışması olan TÜRK-VİZYON şarkı yarışmasına 24 Ülkeden 24 yarışmacı katılmış, 19-21 Aralık 2013'de gerçekleştirilen yarışma sonucunda Azerbaycan'dan Farid Hasanov 1. olmuştur.

Yarışma geleneksel olarak her sene Türk Dünyası'nın Kültür Başkenti olan ülkede ve şehirde gerçekleştirilecektir. Kasım 2014 yılında TÜRKVİZYON şarkı yarışmasının finali Tataristan'ın Kazan şehrinde gerçekleşecek olup elemeler başlamıştır.

3. Bilim Kültür ve Sanat Merkezi

Bilim Kültür ve Sanat Merkezi 10.000 m2 alan üzerine kurulmuş olup amfi tiyatro, sergi alanları, müze alanları, genel odalar, teknik odalar, sanatçı odaları vs. den oluşmaktadır.

Türk Dünyası Dede Korkut Parkı Ve Türk Dünyası Dede Korkut Anıt Duvarı

Türk Dünyası Dede Korkut Parkı 64-69 dönümlük bir alanda düzenlenmiş olup, içerisinde 5000 adet mevsimlik çiçek, 1050 adet Eskişehir mevsimine uygun yapraklı ağaç, 1420 adet ibrelili ağaç çam türü, 15.000 çalı grubu gül, ateş diken, çalı, 2500m2 koşu yolu, 3500 m2 yürüme yolu, 12 adet kamelya, 1250 m2 oyun alanı 4 grup engelli ve engelsiz oyun grubu, 2 adet 120m2 kapalı toplamda 400 m2 büyüklüğünde restoran kafeterya, 56.000 m2 çim alanı, 2000 m2 otopark alanı, 1

adet camii 180 m2 /şadırvan / wcleri, 300 ton su deposu, tam otomatik zaman ayarlı çim sulama sistemi, 90 adet oturma bankı, 60 çöp kovası, 10 adet piknik masası, 1 adet açık alanda fitness takımı, 1100m3 beton/4200 ton dolgu/4000m2 çelik tel örgü (yolların altına)/1000 m3 toprak bitkiler için kullanılmıştır.

Alandan arazinin temizlenmesinde 150 kamyonluk toprak malzeme taşınmıştır. Parkın bir özelliği de her tarafının açık olması etrafının herhangi bir materyal ile kapatılmamış olmasıdır, Ayrıca konulan güvenlik kameraları ile de 24 saat güvenlik sağlanmıştır.

Türk Dünyası Dede Korkut Anıt Duvarı, 31 metre yüksekliğinde, 550 m2 taban alana sahiptir. Ön tarafında 3 çeşme, 4 su perdesi mevcuttur. Duvarda 12 hikayenin bulunduğu çini işlemeciliği ve alt kısımda mermerden oyma hikayelerin yazılı olduğu bölüm vardır. Yapının arka tarafında 5 tekne ve 1 havuzdan oluşan sersebil bulunmaktadır.

YUNUS EMRE

Yunus Emre; 13. yy.da Eskişehir'in toprağında ilahî aşkla yoğrulan ve "Baksam seni görür gözüm, söyler isem sensin sözüm" diyen bir Hakk aşığıdır. Yaradan'dan ötürü yetmiş iki millete gönül kapılarını ayırıp kayırmadan ardına kadar açan bir gönül insanıdır.

Yunus Emre; Eskişehir'den başladığı aşk yolculuğunda "dağlar ile taşlar ile" Mevlâ'yı çağıran sestir, onun maneviyatına susamış gönüllerimize bir nefestir, bir Türkmen kocasıdır, derviştir. Türkiye Türkçesi ile tekke ve halk şiirinin temelini atarak gönüllerde taht kurmuş, Anadolu'nun en büyük mutasavvıf halk şairidir.

"Söyle Yunus'um, söyle!" Böyle dedi şeyhi Tapduk Emre bizim Yunus'a, can Yunus'a... Ve söyler bizim Yunus:

***Ben gelmedim dava için benim işim sevi için
Dostun evi gönüllerdir gönüller yapmaya geldim***

Onun şiirleri aşk ateşinin etrafında dönen ve sonra bu ateşe düşerek yanan pervaneler gibidir. "Gönüller yapmaya" geldiği dünyayı, ümitle yeşertmek için şiirlerinin tam merkezine ilahî aşkı getirmiştir. "Sevelim sevillelim" derken insanlığı iyiliğe, barışa ve hayra davet eden Yunus Emre; 82 yıllık ömründe "kamu âlem yâdır bize" deyip kimseye kin tutmamıştır.

Söylesinler sözlerim devr-i zaman içinde Yunus Emre'nin Divan ve Risâletü'n Nushiyye olmak üzere iki eseri vardır.

Divan'ında "Yûnus'un sözi şiirden ammâ aslı(dur) Kitâb'dan" dizesi ile aşkını ve şiirini besleyen ilahî kaynağını açıkça belirten Yunus; sözleri hakkında bütün zamanları da kucaklayarak şöyle der:

***Yûnus senin sözlerin ma'nîdir bilenlere
Söyleyeler sözünü devr-i zamân içinde***

Onun sözleri bugün gönül memleketimizde hâlâ yankı buluyor. Ve devr-i zaman içinde söylenmeye devam edilecek. İşte birkaç örnek:

***Nite ki bu gönlüm evi aşk elinden taşla gelir
Nice yüksek yürür isem aşk başımdan aşla gelir***
**

***İşidin ey yârenler aşk bir güneşe benzer
Aşkı olmayan gönül misâl-i taşla benzer***
**

***Gönül Çalab'un tahtı gönüle Çalap bahdı
İki cihân bed-bahtı kim gönül yıkarısa (Çalap: Allah)***

***Sözüm ay gün için değil, sevenlere bir söz yeter
Sevdiğim söylemez isem, sevmek derdi beni boğar***
**

***Bize dîdâr gerek dünya gerekmez
Bize ma'na gerek dava gerekmez***
**

***Ben aşksızın olmazam, aşk olunca ben ölmezem
Aşktır hayâtım hâsılı, aşktan gayrısın bilmezem***
**

***Sorun Tapduklu Yûnus'a bu dünyadan ne anladı
Bu dünyanın karârı yok; sen ne imiş, ben ne imiş***
**

***Ten fânîdür cân ölmez çün gitti geri gelmez
Ölür ise ten ölür cânlar ölesi değil***
**

***Allah diyelim dâim
Allah görelim n'eyler
Yolda duralım kâ'im
Allah görelim n'eyler
Sen sanmadığın yerde
Nâgâh açıla perde
Dermân erişe derde
Allah görelim n'eyler***
--

***Adı sanı dillerde
Sevgisi gönüllerde
Şu korkulu yollarda
Allah görelim n'eyler***

Bulunmaz Doğruluk Sen Eğri İsen

Yunus Emre “nasihatler risalesi, öğüt kitabı” anlamına gelen “Risâletü’n Nushiyye” adını verdiği eserinde şöyle der:

Neyi sever isen imanın odur

Nice sevmeyesin sultanın odur

“Neyi seversen imanın odur, nasıl sevmezsin (çünkü) sultanın odur.” sözleriyle neyi sevdiğimizizin önemine işaret eden Yunus Emre Risâletü’n Nushiyye’de; alçak gönüllülüğün kibire, sabrın öfkeye, doğruluğun fesada, cömertliğin cimrilğe galip geldiği hikâyelerle dinî-ahlâkî öğütler veriyor.

O; değerler eğitimine zengin bir içerik ve yöntem sunan bu eseriyle bize çıkış kapısı göstermektedir. Bu çıkış kapısına yönelirken işe evvela kendimizden başlamak, iç dünyamızı gözden geçirmek ve Risâletü’n Nushiyye’nin şu dizesini dilimizden düşürmemek yapacağımız en doğru seçimdir:

Kamuya doğru dersin sen doğru isen

Bulunmaz doğruluk sen eğri isen

“Doğruysan herkese doğru dersin, sen eğriysen doğruluk bulunmaz.”

Yunus Emre’nin Mezarı

Yunus’un duygu ve düşünce dünyasının anlaşılması ile Yunuslar çoğalacak; geleceğe dair ümit kapısı hep açık duracaktır. O, ölümleri bile çoğalmıştır. “Bir yerde ölmüş; peki niye bin yerde mezarı?” Çünkü gönüllerde mezarı...

Türk dünyasının büyük şairlerinden Bahtiyar Vahpazade, Yunus hakkında söyledikleriyle ruhumuza da tercüman olmuştur:

Bir yerde ölüp bes niye min yerde mezarı?

Her gün kazılır çünkü gönüllerde mezarı,

Otlarda, çiçeklerde ve güllerde mezarı

Efsane mi gerçek mi bu insan nece insan

Varlık sesidir, kopmuş o, Türk’ün kopuzundan...

Türk’ün kopuzundan kopmuş varlık sesimiz, manevi mimarımız Yunus Emre’nin; Anadolu’nun çeşitli yerlerde mezarı olduğu söylenmektedir. Memleketin her köşesi, bağrında Yunus için bir mezar hazırlamıştır. Meçhul bir mezarın Yunus’a ait olabilme ihtimalinden bile huzur bulmuştur. Ancak “Yunus bendedir” diyen topraklar Eskişehir’dedir. Yunus Emre’nin mezarı Mihaliççık ilçesine bağlı Sarıköy’dedir. Öyle ki tren hattının yapımı dolayısıyla 6 Mayıs 1949 Cuma günü Yunus Emre’nin mezarının 50 metre sağa alınmasında, on binlerce Türk halkı Anadolu’nun bir gecede gelinebilecek her yerinden gelmişler; helvalarıyla, tekbirleriyle, ilahileriyle bu büyük Hakk âşığına hiçbir yerde görülmeyen bir tören yapmışlar ve bu muazzam törende onun tabutunu 50 metre ötedeki yeni yerine tam 3 saatte götürmüşlerdir. Açılan mezarda; bir eli başının altında, bir eli kalbinin üstünde bozulmamış bir iskelet çıkmıştır. Kafatası uzmanlar tarafından incelendiğinde Yunus’un Türkmen soyundan olduğu, 80 yaşlarında vefat ettiği, bu mezara 6 asır önce defnedildiği kanaatine ulaşılmıştır.

Yunus Emre Külliyesi Ve Türbesi

Mihaliççık’a bağlı Yunus Emre beldesindeki Yunus Emre Külliyesi ve Türbesi 1974 yılında Kültür Bakanlığı tarafından ziyarete açılmıştır. 13. yüzyılda Eskişehir’de bulunan Yunus Emre’nin mezarı Yunan işgali sırasında yıkılmış, 1949 yılında yapılan bir çeşmenin arkasına taşınarak yeni bir mezar yapılmıştır. Bu mezar XIII. yüzyıl Selçuklu mimarisi üslubunda yapılmış; Rumi, palmet dekorlu mezar lahti birbirlerine kemerlerle bağlanmış, sekiz sütunlu, etrafı açık anıt mezarın ortasına yerleştirilmiştir. Bu anıt mezarın bulunduğu yere 1982’de bir kültür evi, cami ve şadırvan eklenmiştir. Aynı zamanda buraya Yunus Emre’nin bir de heykeli konulmuştur. Kültür evinde kurulan müzede ise Yunus Emre’yi tanıtan kitaplar, Yunus Emre’nin dörtlüklerini içeren levhalar sergilenmektedir. Burada Yunus Emre’nin ilk mezarından arta kalan mimari parçalar ile bazı etnografik eserler de bulunmaktadır.

Seyyid Battal Gazi

8. yy.da Anadolu'nun İslamlaşmasında cengâverliği ile düşmanların yüreklerine korku salan Battal Gazi'nin türbesi Seyitgazi'dedir.

İnandığı değerler uğruna ömrünü adayan Battalgazi'nin asıl adı Abdullah'tır. "Kahraman" anlamına gelen "Battal" ise onun lakabıdır. İdealist bir İslam kahramanı olarak onun destanlarla dolu hayatı "Battalnâme" ile günümüze kadar gelmiştir.

Yüzünüz ak olsun

Battalgazi çocuklarına, yani bizlere; üstünde titrediğimiz bir vasiyet bırakmıştır. Bu vasiyetten birkaç nasihat:

"Nefsinize aldanmayın. Yiğitliğinize ve pehlivanlığınıza mağrur olmayın. Dünyayı devlet edinmeyin.

Hiçbir yaratılmışı hakaret nazarıyla bakmayın. Acizlere yardım edin. Danışmadan iş işlemeyin ki sonra pişman olmayasınız. Her işte Allah'tan yardım isteyin. Eğer bu vasiyetlerimi tutarsanız kıyamet gününde yüzünüz ak olsun..."

Söylenceye göre Seyyid Battal Gazi'nin kabri bir rüya sonucunda bulunur. I. Alaeddin Keykubat'ın annesi Ümmühan Hatun buraya önce bir türbe, ardından cami yaptırır. Günümüzdeki külliye türbe etrafında şekillenir. Osmanlılar, türbe ve camiye medrese, imarethane, tekke ve dergâh eklemişlerdir. Fatih Sultan Mehmet'ten itibaren II. Beyazıt ve Sultan I. Selim tarafından tamir edilen yapılar eklentilerle zenginleştirilir. Kanuni Sultan Süleyman, İran'a yaptığı seferler sırasında Seyitgazi'yi ziyaret eder, külliyeye bazı ilaveler yaptırır. Irak Seferi'ne giderken ordusu Seyit-

gazi'de konaklar ve Matrakçı Nasuh'a Seyitgazi minyatürü yaptırır. IV. Murat ise Revan Seferi sırasında buraya bir kervansaray yaptırır. Seyitgazi, İstanbul-Bağdat-Hicaz yolunda yer alır ve hac yolculuğuna çıkanların da konaklama noktası olur. Bu durum dinî anlamda Seyitgazi'nin önemini artırır.

Külliye, medresesi ile İslami ilimlerin öğretildiği merkez olur. Külliye, önce Kalenderi dervişlerinin, sonra Bektaşiliğin merkezi hâline gelir. Rivayet odur ki Hacı Bektaş-ı Veli külliye'yi ziyaret eder ve Orhan Gazi'den burayı imar etmesini ister. Orhan Gazi, bin adet ev halkı oturarak Seyitgazi'yi büyütür. Bu vesile ile külliye Bektaşilerin önemli bir ziyaretgâhı hâlini alır. Seyyid Battal Gazi veli, gazi ve seyit sıfatlarıyla her mezhep ve tarikattan bütün Müslümanların oldukça değer verdiği birleştirici bir isim olur.

Kurşunlu Külliyesi

Kurşunlu Külliyesi, 16. yüzyıl Osmanlı dönemine ait bir eserdir. Osmanlı Devleti vezirlerinden Çoban Mustafa Paşa tarafından 1517 yılında yapılmıştır. Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi'nde bulunan vakıf kaydına göre, Büyük Kervansaray hariç, Külliye içinde bulunan binaların tamamı vezir Çoban Mustafa Paşa tarafından 1517-1525 yılları arasında inşa ettirilmiş ve muhtemelen 1525 yılında tamamlanmıştır. Kurşunlu Külliyesi'nin mimarı muhtemelen, Mimar Sinan'dan önce mimarbaşı olan, Acem Ali'dir. Gerçek adı Alaeddin Ali Bey olan Acem Ali (Acem Alisi ya da Esir Ali diye de bilinir) klasik Osmanlı mimarlığında adı bilinen ilk mimarbaşıdır (1519-1537). Külliye; cami, şadırvan, zaviye (küçük tekke), talimhane, harem, imaret, Mevlevi şeyhlerine ait türbe ve iki kervansaraydan oluşmaktadır.

Eskişehir'in "Suyu Kudretten" Hamamları

Yer altı suları açısından son derece zengin olan Eskişehir'de termal su, tarih boyunca birçok uygarlık tarafından yaygın olarak kullanılmıştır. Hatta, Doria kentinin kuruluş yeri olarak, Eskişehir merkezindeki sıcak sular bölgesi gösteriliyor. Eskişehir, tarih boyunca Şifalı Frigya (Phrygia Salutaris) olarak bilinen bölgenin önemli yerleşimlerinden biri olmuştur. Eski Yunanlı yazar Athenaeus, MÖ 200 yıllarında yazdığı kitabında, içilebilen sıcak sulardan söz eder.

Roma döneminde Köprübaşı ve Sıcak Sular bölgelerinde bulunan hamam ve kaplıcalar nedeniyle Eskişehir, tercih edilen bir yerleşim yeri olur. Bizans

döneminde ise Eskişehir, şifalı sıcak suları nedeniyle, Bizans imparatorlarının dinlenme merkezlerinden birisidir.

Şehrin merkezinde ve birçok ilçesinde termal seçenekler bulunuyor. Sıcaksular bölgesinde bulunan oldukça yüksek debili sıcak su kaynağı, yerinde veya taşınarak fizyoterapi türünde tedavi amaçlı olarak kullanılmaya uygundur.

Porsuk Nehri ve kolları yanında soğuk ve sıcak yer altı suları ile bir su kenti olan Eskişehir termal kaynaklar yönünden oldukça zengindir. Sıcak sular, kent merkezini de içine alacak biçimde Eskişehir il yüzeyinin tamamına yayılmış hâledir. Günyüzü Çardak Kaplıcası'nın termal suyu, Türkiye'nin birinci derecede önemli ve öncelikli maden suları arasındadır. Yine Hasırca termal kaynağı ve Sakarılıca termal kaynağı ülkenin üçüncü derece önem ve öncelikli kaynakları arasında sayılmaktadır.

Nasreddin Hoca

13. yy.da yaşayan Nasreddin Hoca; eğitimci, din adamı, hukukçu kimliğiyle; tebessüm sadakasını bütün gönüllere dağıtarak iyiliği emredip kötülükten sakındırmıştır. Nasreddin Hoca'nın fıkralarında, görünenin arka planında Türk dünyasının nükte, zekâ ve hoşgörü anlayışı yatmaktadır. Onun her fıkrası hoşgörü ikliminde mizahla hikmetli dersler verir.

Ayrılıkların hüküm sürdüğü bir çağda o; Mevlana, Yunus ve nice gönül erleriyle birlikte birlik ruhunu yeşertmiştir. Bu bakımdan Nasreddin Hoca'nın fıkralarının arka planına iyi bakmak gerekir. Biz baktık ve şunları gördük: Eşeğe ters biner, ama yolu dosdoğrudur. "İyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak" için... Dünya ehli olanlara inat, kendi yememiş, kürküne yedirmiştir:

"Ye kürküm, ye!" diyerek... Sadece bindiği dalı kesmiştir; başkasınınkini değil. Bütün iyimserliği ile göle yoğurt mayalamıştır, "Ya Tutarsa" ümidiyle... Ve mayası Eskişehir'den olan Nasreddin Hoca bütün gönüllerde yer tutmuştur.

Dünyanın merkezi burasıdır

Hocamız meşhur fıkralarından birinde "Dünyanın merkezi burasıdır" demiştir. O, meşhur bir fıkrası ve-silesiyle bu sözünü bugün Eskişehir sınırları içindeki Sivrihisar'da söylemekle birlikte mizahi bir yolla bir gerçeği dillendirerek ilimizi daha 13. yy.da dünya şehri yapmıştır bile. Mizahi olarak yorumlanan bu sözün; eğitimci kimliğiyle öğretmiş, hukukçu kimliğiyle adalet dağıtmış, din adamı kimliği ile iyiliği emredip kötülükten sakındırmış bir bilgeye ait olduğu unutulmamalıdır.

Maskotumuz

Türk Dünyası 2013 Kültür Başkenti olan Eskişehir'in maskotu Nasreddin Hoca'dır. Hocamız Türk dünyasının doğudan batıya, kuzeyden güneye uzanan geniş hayat coğrafyasında, mesela Bosna'da Boşnakların millî kahramanı olacak kadar benimsenmiş ve sevilmiştir. Yine mesela Türkmenistan'da "Ependi" veya "Nasreddin Ependi" olarak tanınan Nasreddin Hoca'nın pek çok fıkrası Türkiye'de anlatılanlarla ortak. Fıkralarında milletin vicdanı ve sözcüsü olan Nasreddin Hoca'nın şehri, onun "Dünyanın merkezi" dediği bu güzel top-raklar, 2013'te Türk dünyasının buluşma noktası olmuştur.

ODUNPAZARI EVLERİ

Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sinde de adından büyük bir övgü ile söz edilen Odunpazarı, bugün Seyahatname'de adı geçen sokakların 5'ini aynı ismi ile korumaya devam etmektedir.

Odunpazarı'nda sivil Türk mimarisinin özelliklerini yansıtan birçok ev bulunmaktadır. Dar sokakların iki yanına sıralanan evlerin bazıları bembeyaz duvarlarının arasında kahverengi çerçeveleri ile bir yağlıboya tablo gibi görünüyor. Bazı evler ise çivit mavisi, kiremit kırmızısı görünümleri ile bu tabloya farklı renkler katıyor. Evler, Osmanlı döneminin kent mimarisinin önemli özelliklerini içinde barındırmaktadır. Evlerin sokağa bakan cepheleleri çikmal, konsolludur.

Hem yaşam alanı hem de ailenin ekonomik faaliyetine uygun biçimde tasarlanan evlerde genellikle alt katta mutfak, ahır, çamaşırlık veya depo bulunurken aile, yaşamını üst katlarda sürdürmektedir.

Zamanında yüklük olarak kullanılan bu dolaplar ahşap işçiliğinin örnekleridir. Bugün birçok ev, o dönemin yaşamını gözler önüne serecek biçimde dekore edilmiş ve eşyalar ile zenginleştirilmiştir.

Bölgede evlerin yanı sıra döneme özgü Kurşunlu Camii ve Külliyesi de bulunmaktadır. Ayrıca bölgenin

geleneksel el sanatlarının örneklerini görebileceğiniz tarihi Atlıhan, Eskişehir Sanatları Çarşıları ve dünyada sadece Odunpazarı'nda bulunan Lületaşı Müzesi de mutlaka ziyaret edilmesi gereken yerlerin arasında yer alır.

Odunpazarı; geleneksel el sanatları konusunda bakır işlemeciliği, kalaycılık, antika ve ahşap oymacılığı meraklılarının önemli bir uğrak noktasıdır. Beyler Sokağı'nda yer alan antikacı, Kurşunlu Camii Sokağı'nda yer alan ahşap oyuncakçı, bölgeye akın eden ziyaretçilere Odunpazarı'ndan küçük ama çok

özel anı objeleri ile sevdiklerine hoş bir sürpriz yapma imkânı sunmaktadır.

Odunpazarı Belediyesinin Odunpazarı Evleri'ni Yaşatma Projesi bu tarihî ve kültürel mirasın dünyaya tanıtılması açısından önemlidir. UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan ve bu proje kapsamında öncelikle geleneksel Odunpazarı evlerinin yoğun olarak bulunduğu 30 sokakta 300 ev, 3 Camii, 1 Külliye, 2 Kervansaray, 15 Çeşme, 1 Han'ın restorasyonu ve aslına uygun yapımı gerçekleştirilmiştir.

Odunpazarı'nın her sokağı, her konağı her an farklı bir sürprizle karşınıza çıkabilir. Hafız Ahmet Efendi Konağı'nda yer alan; Mustafa Kemal Atatürk ve dönemin İran Şahı Rıza Pehlevi'ye armağan edilen "Gül Asa". Bir örneği hâlen Anıtkabir Müzesi'nde sergilenen "Gül Asa" büyük lületaşı ustası Hafız Ahmet Efendi tarafından yapılmış önemli bir eserdir.

Çibörek

Kırım Türk Mutfağı'nın baş tacı olan ve Eskişehir ile bütünleşen çibörek mutlaka yenilmelidir. Eski Kıpçak lehçesinde leziz, enfes anlamına gelen "çi" ile börek sözcüklerinin birleşiminden adını alan bu lezzeti mutlaka tatmalısınız.

Yazılıkaya

Yazılıkaya Vadisi'nin güney ucunda, Yazılıkaya köyünün hemen batısında yer alır. Yüksek ve sarp tuf kayalardan oluşmuş Yazılıkaya platosunun üzerinde kurulmuştur. Vadiye batıdan ve kuzeyden ulaşan yolları kontrol altında tutan, daha yüksekte konumlanmış Akpara Kale, Pişmiş Kale, Gökgöz Kale ve Kocabaş Kale tarafından koruma altına alınmış bir yerleşmedir. Uzunluğu 650 m, genişliği 320 m'dir. Vadi taban seviyesinden yüksekliği 60-70 m kadardır. Frig döneminde şehrin surla çevrili olduğu düşünülür. Günümüzde sur bedenine ait yerinde korunmuş tek bir taş dahi yoktur. Ancak, yerleşmeyi doğal bir sur gibi çevreleyen kayaların belirli noktalarında basamak şeklinde kesilmiş temel yuvaları izlenir. Bu yuvalar kimi yerde birden fazla tahkimat 116

Eskişehir Rehberi / Yazılıkaya ve evresi olduğunu düşündürür. Şehrin ana girişi doğu yöndedir. Ana kayaya açılan rampalı yol Kral Yolu olarak bilinir. Rampa boyunca yolu sınırlandıran kaya kütleleri üzerine figüratif kabartmalar işlenmiştir. Şehrin yayılım alanı içinde, plato üzerinde ana kayadan yontulmuş anıtsal ölçekli basamaklı sunaklar; girişleri platodan başlayan, kaya merdivenleriyle inilen tonoz örtülü iki kaya tüneli ve güneybatı yönde alt terastaki anıtsal kaya sarnıçları en önemli yapıları oluşturur. Yerleşmeyi çevreleyen yüksek ve sarp volkanik kayalarda ise anıtsal ölçekli fasad, basamaklı atlar/sunak ve nişlerden oluşan çok sayıda kült yapısı ve oda mezarlar yer alır. Burası çok sayıda ve en anıtsal dinî anıtlarla donatılarak ayrıcalıklı bir konuma yükseltilmiştir. Bu durum, Midas şehrinin âdetla bölgenin dinî metropolü olduğunu ve Frigler tarafından kutsal kent olarak ona büyük bir saygı duyulduğunu gösterir. Frigler için başkent Gordion; devletin en güçlü politik merkezi, Midas şehri de krallığın başlangıcından itibaren en önemli dinî merkezidir. Krallığın siyasi olarak yıkılmasından sonra da Midas Şehri terk edilmemiş, Hellenistik ve Roma dönemlerinde Frig kaya yapıları bazı ilave ve değişikliklerle kullanılmaya devam etmiştir. Dünya Kültürel ve Doğal Mirası listesine dahil edilmek üzere aday gösterilmesi uygun görülen Yazılıkaya ören yeri dünyada eşi ve benzeri bulunmayan anıt yapılarıyla her türlü olumsuz dış etkilere karşı inatla direnmektedir.

Lületaşı

5000 yıldır bilinen ve kullanılan lüle taşı,
size Eskişehir'i hatırlatacak en güzel
hediyeliktir. Lületaşından yapılmış pipo,
biblo ve aksesuarlar alabilirsiniz.

